

Indhold

Denne startvejledning indeholder en helt overordnet gennemgang af de regelændringer, som er vedtaget af Folketinget den 17. marts 2016 ved 3. behandlingen af lovforslag L 113 Forslag til Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om individuel boligstøtte, integrationsloven og forskellige andre love (Kontanthjælpsloft, 225 timers regel, ferie til uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere m.v.). Det bemærkes, at det vedtagne lovforslag indeholder en række yderligere ændringer, som ikke omtales i denne startvejledning.

Formålet med startvejledningen er at sikre, at kommunerne og Udbetaling Danmark kan danne sig et overblik over indholdet i de nye regler og forberede implementeringen af reglerne.

Der vil efterfølgende blive udsendt bekendtgørelser og vejledning om 225-timersreglen i slutningen af marts 2016 samt bekendtgørelse og vejledning om kontanthjælpsloftet i juni 2016.

Selvom kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen tidligst kan få virkning for modtagernes hjælp fra 1. oktober 2016, skal kommunerne være opmærksomme på, at kommunerne skal løse en række opgaver af forvaltningsmæssig og administrativ karakter forud for dette tidspunkt.

I forhold til **kontanthjælpsloftet** drejer det sig særligt om, at:

- Kommunerne skal vejlede alle nuværende modtagere af kontanthjælp mv. om kontanthjælpsloftets virkninger.
- Kommunerne skal indplacere alle nuværende modtagere af kontanthjælp mv. på de korrekte loftsatser, herunder i en del af sagerne træffe afgørelse om, hvorvidt modtageren skal betragtes som samlevende eller enlig i forhold til kontanthjælpsloftet. Kommunerne kan i den forbindelse overveje, om denne indplacering med fordel kan ske i forbindelse med den sagsgennemgang, som kommunerne i forvejen skal gennemføre i forbindelse med udvidelsen af personkredsen for integrationsydelse, jf. integrationsministerens lovforslag nr. L 111 som vedtaget af Folketinget ved 3. behandling 17. marts 2016.

Se afsnit 2.4 i denne startvejledning.

I forhold til **225-timersreglen** drejer det særlig om, at:

- Kommunerne skal fra og med ikrafttrædelsestidspunktet vurdere, om den enkelte modtager af kontanthjælp mv. opfylder betingelserne for at være undtaget fra 225-timersreglen.
- Kommunerne skal i god tid sende varslingsbreve til personer, der risikerer at miste en del af eller hele deres hjælp som følge af 225-timersreglen.

Se afsnit 3.8. i denne startvejledning.

Kommunerne kan følge Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings arbejde med at understøtte implementering af reformen på styrelsens hjemmeside: <http://star.dk/da/Reformer/Jobreform-fase-1-2016.aspx>.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Kontanthjælpsloftet	2
3. 225-timersreglen	8
4. Ferie	13

1. Indledning

Lovændringen indeholder en række initiativer, som skal være med til at sikre, at det kan betale sig for modtagere af integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp at tage et arbejde og opfylde deres rådighedsforpligtelse.

Konkret består ændringerne i, at der indføres et kontanthjælpsloft og et skærpet krav om rådighed ved at indføre en 225-timersregel for både ægtepar og ugifte. Endvidere er retten til ferie ændret fra 5 til 4 ugers ferie med uddannelseshjælp, kontanthjælp eller revalideringsydelse.

Både i forhold til kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen er det vigtigt, at kommunerne har fokus på, om borgeren har behov for en særlig indsats:

- For personer på kontanthjælp mv., som har væsentlige helbredsmæssige problemer, skal kommunerne tage stilling til, om der er grundlag for at forelægge sagen for rehabiliteringsteamet med henblik på at tage stilling til, om der for eksempel bør igangsættes et ressourceforløb.
- For personer, der er i risiko for at blive omfattet af 225-timersreglen, skal kommunen desuden være særlig opmærksom på at støtte borgeren i at få fodfæste på arbejdsmarkedet, herunder sikre, at borgeren får den nødvendige hjælp til at finde mulige arbejdsgivere og søge job. I den forbindelse kan kommunen give borgeren tilbud om en særlig jobformidler, mentorstøtte mv.

2. Kontanthjælpsloftet

Kontanthjælpsloftet træder i kraft den 1. april 2016 og får virkning seks måneder senere, hvilket vil sige den 1. oktober 2016. Loftet gælder for alle - det vil sige både personer, der allerede modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp, og personer, der ansøger om hjælp efter lovens ikrafttræden. Personer, der modtager hjælp forud for den 1. oktober 2016, skal vejledes om virkningen af kontanthjælpsloftet forud for dette tidspunkt.

Loftet gælder med det samme, når en person modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp. Nedsættelse af ydelser som følge af loftet foretages første gang, når der udbetales hjælp efter aktivlovens §§ 22-25 for den første hele kalendermåned.

De ydelser, som samlet set ikke kan overstige loftet, omfatter integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp (herunder aktivitets-, barsels-, og bidragstillæg), særlig støtte og boligstøtte. Loftet omfatter således ikke tilskud til daginstitutionsbetaling, børne- og ungeydelse, børnetilskud mv.

Loftet for den enkelte modtager af integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp afhænger af, hvilken ydelsessats personen indplaceres på, og af den familietype, personen tilhører (gift, samlevende, enlig og forsørger eller ikke-forsørger), se tabel 1. Lofterne fastsættes ens for personer, der tilhører samme familietype, uanset den enkelte persons individuelle forhold.

Tabel 1: Loftsatser i 2016-niveau

	Giftede og samlevende personer, som har forsørgelsespligt over for et barn	Giftede og samlevende personer, som har forsørgelsespligt over for to eller flere børn	Giftede og samlevende personer, som ikke er forsørgere	Enlige personer, som har forsørgelsespligt over for et barn	Enlige personer, som har forsørgelsespligt over for to eller flere børn	Enlige personer, som ikke er forsørgere
1. Modtagere af uddannelses- eller kontanthjælp svarende til voksensats (Personer, som modtager hjælp efter §§ 23-25 med et beløb svarende til satserne i § 25, stk. 2)	14.575 kr.		10.968 kr.	15.196 kr.	15.554 kr.	13.265 kr.
2. Modtagere af kontanthjælp på ungesats (Personer under 30 år, som modtager hjælp efter § 25, stk. 3, og som ikke er omfattet af nr. 1)	12.444 kr.	12.321 kr.	9.452 kr.	14.896 kr.	15.254 kr.	10.154 kr.
3. Modtagere af integrationsydelse og uddannelseshjælp (Personer, der modtager hjælp efter §§ 22-24, eller som får beregnet hjælp efter § 26, stk. 2, og som ikke er omfattet af nr. 1)	11.867 kr.	11.707 kr.	9.057 kr.	14.172 kr.	14.530 kr.	9.754 kr.
	Den ægtefælle, der ikke får hjælpen nedsat, og som har forsørgelsespligt over for et barn	Den ægtefælle, der ikke får hjælpen nedsat, og som har forsørgelsespligt over for to eller flere børn	Den ægtefælle, der ikke får hjælpen nedsat, og som ikke er forsørger	Den ægtefælle, der får hjælpen nedsat, og som har forsørgelsespligt over for et barn	Den ægtefælle, der får hjælpen nedsat, og som har forsørgelsespligt over for to eller flere børn	Den ægtefælle, der får hjælpen nedsat, og som ikke er forsørger
4. Ægtefæller, hvor en eller begge modtager integrationsydelse, og som ikke opfylder 225 timers kravet (Ægtefæller omfattet af § 13 f, stk. 3 og 4)	9.087 kr.	9.154 kr.	6.118 kr.	6.865 kr.	6.932 kr.	5.077 kr.

Loftet virker på den måde, at hvis de samlede ydelser overstiger loftet, reduceres først i særlig støtte og dernæst i boligstøtte. Således foretages ydelsesreduktionen som følge af loftet alene i særlig støtte og boligstøtte. Boligstøtten indgår i beregningen af den samlede ydelse med en forholdsmæssig andel af den samlede boligstøtte, herunder tilskud og lån, i forhold til antallet af husstandsmedlemmer, der er fyldt 18 år. Der gælder en række undtagelser, hvor udbetaling af boligstøtte og særlig støtte er undtaget fra at indgå i loftsberegningen, se afsnit 2.1. om undtagelser.

I beregningen af loftet indgår integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp før skat. Loftet påvirkes derfor ikke af evt. fradrag og individuelle skatteforhold. Særlig støtte og boligstøtte er skattefri.

Modtagere af kontanthjælp mv., som har en arbejdsindkomst, vil opleve en reduceret virkning af kontanthjælpsloftet. Det skyldes, at der sker fradrag i kontanthjælp mv. som følge af arbejdsindkomsten (skattepligtigt beløb), hvilket giver "plads under loftet" til, at modtageren kan "beholde" mere af boligstøtten og særlig støtte (som er skattefri). Endvidere indgår det særlige fradragsfri beløb pr. udført arbejdstime ikke i loftsberegningen. Således kan modtageren beholde det særlige fradragsfri beløb pr. udført arbejdstime ud over loftet; det vil sige det timebeløb, en person kan beholde uden, at der sker fradrag i kontanthjælpen mv.

På den måde betyder enhver forøgelse af arbejdsindtægter ved siden af integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp, at der bliver yderligere plads under loftet til særlig støtte og boligstøtte, idet hjælpen nedsættes som følge af arbejdsindtægter.

Dansktillægget, der efter ansøgning ydes til personer, der modtager integrationsydelse, og som har bestået Prøve i Dansk 2 eller tilsvarende eller højere prøve i dansk, indgår ikke under loftet. Dansktillægget kan således supplere hjælpen ligesom fradraget pr. udført arbejdstime.

Sanktioner, der medfører ophør af, fradrag i eller nedsættelse af hjælpen medfører ikke, at der bliver mulighed for at opnå mere særlig støtte og boligstøtte. Sanktioner giver således ikke mere "plads under loftet". Nedsættelsen af hjælpen for ugifte som følge af 225-timersreglen giver heller ikke mulighed for at opnå mere særlig støtte og boligstøtte.

2.1 Undtagelse fra kontanthjælpsloftet

Boligstøtte og særlig støtte er undtaget fra at indgå i beregningen af den samlede ydelse under loftet i følgende situationer:

1. Boligstøtte og særlig støtte, når en person i husstanden modtager boligstøtte efter reglerne for stærkt bevægelseshæmmede.
2. Boligstøtte og særlig støtte, når en person i husstanden modtager boligstøtte efter reglerne for modtagere af døgnhjælp efter serviceloven.
3. Boligstøtte og særlig støtte, når en person i husstanden på grund af fysisk eller psykisk funktionsevnenedsættelse er visiteret til og anvist en almen ældrebolig eller lignende boligtyper.
4. Boligstøtte og særlig støtte, når en person i husstanden modtager boligstøtte (boligydelse) efter reglerne om en boligydelsesmodtager, som er anvist en almen ældrebolig m.fl. boliger af kommunen.

De nævnte undtagelser gælder, uanset om det er modtageren af kontanthjælp mv. eller en anden i dennes husstand, der opfylder de nævnte betingelser.

Der kan være husstande, som hidtil ikke har haft anledning til at ansøge om boligstøtte for stærkt bevægelseshæmmede eller døgnhjælpsmodtagere, fordi boligstøtten i forvejen beregnes efter andre gunstige regler. Såfremt en modtager af kontanthjælp mv., der bor i en sådan husstand, mister særlig støtte eller boligstøtte, vil husstanden kunne indgive ansøgning om boligstøtte efter reglerne for stærkt bevægelseshæmmede eller døgnhjælpsmodtagere og derved blive omfattet af undtagelsen, såfremt de i øvrigt opfylder betingelserne herfor

2.2 Samlevende i relation til kontanthjælpsloftet

Loftet omfatter alle personer, der modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp. Kontanthjælpsloftet er individuelt, hvilket betyder, at det ikke vil være muligt at overføre uudnyttet "plads under loftet" mellem ægtefæller/samlevende.

Loftsatserne er ens for ægtefæller og samlevende. Vurderingen af, om en person kan anses for samlevende eller enlig i relation til indplacering på loftet, følger reglerne om modtagelse af ordinært børnetilskud efter børnetilskudsloven. Personer, der modtager ordinært børnetilskud, anses derfor som enlige i relation til indplacering på loftet, ligesom personer, der i forbindelse med indplacering på sats for ikke-enlige forsørgere på integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp for unge, eller får hjælpen beregnet efter aktivlovens § 26, stk. 2, som samlevende med en integrationsydelsesmodtager, anses for samlevende i relation til indplacering på loftet.

For andre personer træffer kommunen afgørelse om at anse dem for samlevende eller enlige, således som disse begreber anvendes i forbindelse med børnetilskud, jf. børnetilskudsloven. Denne afgørelse træffer kommunen allerede i dag for visse personer i kontanthjælpssystemet efter aktivlovens § 89, stk. 3, hvor kommunen forventer, at Udbetaling Danmark efterfølgende vil træffe afgørelse om, at en person har erhvervet ret til ekstra børnetilskud.

2.3 Administration af kontanthjælpsloftet

For at administrationen af kontanthjælpsloftet kan blive så effektiv og enkel som mulig og for at undgå dobbeltadministration, flyttes udbetalingen af særlig støtte til Udbetaling Danmark, således at de ydelser, der reduceres på grund af kontanthjælpsloftet, udbetales af Udbetaling Danmark.

Kommunerne vil fortsat skulle vurdere berettigelsen til særlig støtte samt beregne støttens størrelse, hvorefter denne oplysning videregives til Udbetaling Danmark med henblik på, at Udbetaling Danmark foretager selve udbetalingen. Udbetaling Danmark får dermed ansvaret for udbetaling af særlig støtte til samtlige berettigede modtagere, dvs. ikke alene personer, der samtidig modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp, men også personer, der har et andet forsørgelsesgrundlag (fx ressourceforløbsydelse eller arbejdsløshedsdagpenge).

For at Udbetaling Danmark kan foretage beregning af den samlede hjælp og træffe afgørelse om nedsættelse af særlig støtte og boligstøtte under kontanthjælpsloftet, skal kommunen – udover oplysning om størrelsen af eventuel særlig støtte – for samtlige modtagere af integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp videregive oplysninger til Udbetaling Danmark om personens ydelsesniveau og indplacering på loftet samt eventuelle andre relevante oplysninger såsom arbejdsindkomst mv.

2.4 Kommunernes opgaver forud for at kontanthjælpsloftet får virkning den 1. oktober 2016

Kommunerne skal forud for virkningstidspunktet for loftet den 1. oktober 2016 indplacere alle nuværende modtagere af kontanthjælp mv. på de korrekte loftsatser, jf. tabel 1 ovenfor, herunder i en del af sagerne træffe afgørelse om, hvorvidt modtageren skal betragtes som samlevende eller enlig i forhold til kontanthjælpsloftet, jf. afsnit 2.2.

Kommunerne kan i den forbindelse overveje, om denne gennemgang af sagerne med fordel kan ske i forbindelse med, at kommunen – i forbindelse med udvidelsen af personkredsen for integrationsydelse, jf. integrationsministerens lovforslag nr. L 111 som vedtaget af Folketinget ved 3. behandling 17. marts 2016 – skal gennemgå uddannelses- og kontanthjælpssager med henblik på at vurdere, om modtagerne opfylder kravet om bopæl her i landet i mindst 7 år inden for de seneste 8 år for retten til uddannelses- og kontanthjælp.

Personer, der modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp forud 1. oktober 2016, skal vejledes om virkningen af kontanthjælpsloftet forud for dette tidspunkt. Personer, der har søgt om hjælp den 1. juli 2016 eller tidligere, skal vejledes om loftet senest tre måneder før 1. oktober 2016. Personer, der søger om hjælp efter den 1. juli 2016, skal vejledes om loftet ved ansøgningstidspunktet. Kommunerne kan således godt vejlede personer, der allerede modtager kontanthjælp ved lovens ikrafttræden på dette tidspunkt, dog senest tre måneder før den 1. oktober 2016.

Vejledningen om loftets virkninger er en betingelse for, at virkningerne af loftet kan indtræde. Således vil en person, der ikke er blevet vejledt om virkningerne af de øvre grænser for den samlede hjælp i overensstemmelse med de angivne tidsfrister, ikke blive omfattet af kontanthjælpsloftet pr. 1. oktober 2016. Der kan derfor først træffes afgørelse om nedsættelsen eller bortfald af boligstøtte og/eller særlig støtte, når den pågældende har modtaget denne vejledning, og den angivne tidsfrist herefter er forløbet.

Det kan oplyses, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering i samarbejde med KL vil udarbejde en standardtekst, som kommunerne kan vælge at anvende i forbindelse med vejledning om virkningerne af kontanthjælpsloftet til personer, der modtager hjælp før 1. oktober 2016. Styrelsens arbejde hermed kan følges på styrelsens hjemmeside: <http://star.dk/da/Reformer/Jobreform-fase-1-2016.aspx>.

2.5 Kontanthjælpsloftet - beregning og afgørelse

Integrationsydelse, uddannelseshjælp, kontanthjælp og særlig støtte udbetales månedligt bagud for den samme måned, mens boligstøtte udbetales månedligt forud. Boligstøtte er den 1. januar 2016 ændret fra en kalenderårsmodel til en månedsmodel. Herefter bliver boligstøtte udbetalt på baggrund af en foreløbig beregning og udbetaling, der løbende genberegnes, når de faktiske oplysninger i indkomstregisteret foreligger ca. to måneder efter udbetalingen af boligstøtte. Herefter sker der én gang årligt en endelig efterregulering, hvor der tages endeligt højde for alle indkomster, herunder den indkomst som ikke indberettes til indkomstregisteret i løbet af året.

Nedsættelsen af særlig støtte og boligstøtte som følge af loftet foretages første gang, når der udbetales hjælp efter aktivlovens §§ 22-25 for den første hele kalendermåned. Boligstøtten, som udbetales forud og er foreløbig, indgår i loftsberegningen for den samme kalendermåned, som kontanthjælpen og den særlige støtte udbetales for. Dette indebærer, at den forudbetalte boligstøtte for den første måned i mange tilfælde vil nå at blive udbetalt, inden en foreløbig nedsættelse som følge af loftet har kunnet finde sted. Særligt for den første måned må det derfor forventes, at borgeren får udbetalt for meget boligstøtte, som efterfølgende skal tilbagebetales, når der tages højde for loftsreglerne.

Udbetaling Danmark kan ikke ved udbetalingen af boligstøtte og særlig støtte have de endelige beløb, der skal indgå i loftsberegningen. Det skyldes, at boligstøtten er forudbetalt, at kontanthjælp mv. og særlig støtte er bagudbetalte, at indtægter indtjenes i løbet af måneden, og at boligstøtten for måneden i første omgang beregnes foreløbigt efter månedsmodellen for boligstøtte.

Beregningen af og nedsættelsen af boligstøtte og særlig støtte foretages derfor i første omgang foreløbigt, og der foretages løbende en ny beregning af nedsættelsen af boligstøtte og særlig støtte som følge af loftet, samtidig med genberegningen af boligstøtten.

Den foreløbige beregning og nedsættelse foretages ved, at loftet for den enkelte fratrækkes satsen for kontanthjælp mv. for den enkelte. Dette betyder, at der ved den foreløbige beregning og nedsættelse ikke udbetales særlig støtte eller boligstøtte, der er større end forskellen mellem loftsatsen og satsen for kontanthjælp mv.

Udbetaling Danmark skal foretage den foreløbige beregning af den samlede hjælp, der indgår under loftet, samt foretage den foreløbige nedsættelse af særlig støtte og boligstøtte i overensstemmelse med de oplysninger, som Udbetaling Danmark har fået fra kommunen, dvs. om personens sats på integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp og personens indplacering på loftet.

Personens ydelsessats har betydning for, hvilket loft personen er omfattet af. Hvis personens ydelsessats ændres, skal loftet derfor også ændres. Loftstørrelsen ændres først med virkning fra første hele kalendermåned efter, at personens ydelsessats er ændret, dog således at personen stilles bedst muligt i relation til indplaceringen på loftstørrelse i den måned, hvor ændringen af hjælpen efter aktivlovens §§ 22-25 indtræder. Det betyder, at en person, der ændrer status til forsørger midt i måneden, for hele denne kalendermåned skal være omfattet af loftstørrelse for forsørgere. En person, hvis barn bliver 18 år midt i en måned, vil fra den efterfølgende kalendermåned få ændret loftsstørrelse til ikke-forsørger, uagtet at selve kontanthjælpsatsen ændres på tidspunktet i måneden, hvor barnet fylder 18 år.

Idet borgeren allerede er blevet vejledt og har modtaget afgørelse fra kommunen om de oplysninger, der ligger til grund for den foreløbige beregning af den samlede hjælp, foretager Udbetaling Danmark ikke selvstændig partshøring i forbindelse med den foreløbige beregning og udbetaling.

Månedens faktisk udbetalte kontanthjælp mv. og den særlige støtte, som kan beregnes forud for loftsreduktionen, afhænger af en eventuel arbejdsindkomst og vil først foreligge ca. en måned efter udbetalingen af den foreløbige boligstøtte. Den genberegnete boligstøtte for måneden foreligger som udgangspunkt to måneder efter udbetalingen af den foreløbige boligstøtte. Den nye beregning af nedsættelsen af boligstøtte og særlig støtte som følge af loftet vil som udgangspunkt finde sted samtidig med Udbetaling Danmarks genberegning af boligstøtten for den pågældende måned. Den nye beregning af nedsættelsen som følge af loftet foretages, uanset om genberegningen af boligstøtten medfører ændring af boligstøtten.

Udbetaling Danmark skal foretage en endelig beregning for nedsættelse af den samlede hjælp i de enkelte måneder i forbindelse med den årlige endelige efterregulering af boligstøtten efter kalenderårets udløb.

Der vil i forbindelse med ny beregning og endelig beregning af nedsættelsen som følge af loftet kunne være behov for partshøring. Partshøringen skal følge principperne for partshøring, som anvendes i forbindelse med genberegning og efterregulering af boligstøtte.

Det betyder, at der foretages partshøring over ændringen af beregningen ved, at Udbetaling Danmark afsender en agterskrivelse, dvs. Udbetaling Danmark partshører ved at sende en foreløbig afgørelse, som Udbetaling Danmark agter at træffe, og som vil blive gennemført, medmindre borgeren gør indsigelse. Det skal fremgå tydeligt, at der er tale om en partshøring. Agterskrivelsen bør indeholde oplysninger om ændring af boligstøtten og/eller særlig støtte og begrundelsen herfor. Herudover bør det fremgå tydeligt, at ændringen af beregningen vil blive gennemført som varslet, medmindre Udbetaling Danmark modtager bemærkninger inden for en nærmere angivet frist på minimum 8 dage.

3. 225-timersreglen

Indførelsen af 225-timersreglen betyder, at begge ægtefæller i et ægtepar og ugifte personer, der er berettiget til hjælp efter aktivlovens § 11 - når parret eller personen har modtaget hjælp i sammenlagt et år inden for 3 år – skal dokumentere, at de har haft mindst 225 timers ordinært og ustøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder. Hvis de pågældende ikke opfylder arbejdskravet på 225 timers ordinært ustøttet arbejde, medfører det, at hjælpen bortfalder eller reduceres, jf. nedenfor.

Den ægtefælle eller ugifte person, hvis hjælp er faldet bort eller er blevet reduceret som følge af 225-timersreglen, kan igen få fuld integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp, når han eller hun kan dokumentere sammenlagt minimum 225 timers ordinært og ustøttet arbejde inden for de seneste 12 måneder. Alle 225 timer skal ligge efter det tidspunkt, hvor hjælpen faldt bort eller blev reduceret.

3.1 Personkreds, der ikke er omfattet af det skærpede rådighedskrav

Modtagere af integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp, hvis arbejdsevne er så begrænset, at de efter kommunens vurdering ikke kan opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked, er ikke omfattet af kravet om 225 timers arbejde.

Udsatte borgere skal have en indsats og have afklaret deres arbejdsevne og forsørgelsesgrundlag. For modtagere af integrationsydelse eller uddannelses- eller kontanthjælp, som har betydelige komplekse problemer og/eller væsentlige helbreds-mæssige problemer, skal kommunen systematisk tage stilling til, om der er grundlag for at forelægge sagen for rehabiliteringsteamet med henblik på, om der for eksempel skal ske visitation til ressourceforløb, fleksjob og førtidspension.

Det er forudsat, at følgende grupper ikke er omfattet af 225 timers reglen:

- Personer med en så begrænset arbejdsevne, at kommunen ud fra et konkret skøn vurderer, at de pågældende ikke på nuværende tidspunkt vil kunne arbejde på det ordinære arbejdsmarked. Det må forventes, at en stor andel af de personer, der er vurderet som aktivitetsparate, vil være omfattet af undtagelsen. Omvendt må det forventes, at alle jobparate og de fleste uddannelsesparate vil være omfattet af 225-timerskravet.
- Personer, der modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp, hvor kommunen sammen med borgeren er påbegyndt udførelse af den forberedende del af rehabiliteringsplanen med henblik på forelæggelse for rehabiliteringsteamet forud for en afgørelse om visitation til ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension.
- Personer, der modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp under forrevalidering, samt personer, der modtager integrationsydelse under revalidering.

En ægtefælle eller ugift person, der tidligere har fået nedsat hjælpen som følge af 225-timersreglen, men som efterfølgende på grund af ændringer af sine forhold, fx hvor kommunen forbereder en forelæggelse for rehabiliteringsteamet, som medfører, at personen omfattes af undtagelsen, får igen ret til fuld hjælp efter de almindelige regler med virkning fra det tidspunkt, hvor kommunen vurderer, at den pågældendes arbejdsevne er så begrænset, at den pågældende ikke vil kunne opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked.

3.2 Opgørelse af perioden med hjælp

Perioden med hjælp i sammenlagt et år inden for 3 år regnes fra det tidspunkt, hvor ægteparret eller den ugifte person første gang har fået hjælp efter aktivlovens § 11, dog således at der maksimalt medregnes perioder med hjælp inden for 3 år. Etårsperioden starter forfra, hvis ingen af ægtefællerne har modtaget hjælp efter aktivlovens § 11 i en sammenhængende periode på et år. Det samme gælder, hvis en ugift person ikke har modtaget hjælp i en sammenhængende periode på et år. Desuden starter etårsperioden forfra, hvis en ægtefælle eller en ugift person i 12 sammenhængende måneder eller mere har været undtaget fra reglen, fordi kommunen har vurderet, at den pågældendes arbejdsevne var så begrænset, at vedkommende ikke kunne opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked, og den pågældende igen vurderes omfattet af reglen.

Ved opgørelsen medregnes perioder, hvor ægteparret eller den ugifte person har modtaget integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp, éngangshjælp eller har været i løntilskudsjob. Perioder med supplerende hjælp medregnes også.

3.3 Opgørelse af 225 timers ordinært og ustøttet arbejde og forlængelsesmuligheder

Kravet om 225 timers ordinært og ustøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder opgøres individuelt for hver ægtefælle og ugifte person og kan opfyldes ved at sammenlægge flere beskæftigelsesperioder.

Der skal være tale om sædvanligt, lønnet arbejde, dvs. opgørelsen skal baseres på opgjorte løntimer i et sædvanligt beskæftigelsesforhold, der er i overensstemmelse med gældende overenskomster eller i øvrigt er udført på almindelige løn- og arbejdsvilkår, jf. de regler som anvendes indenfor arbejdsløshedsforsikringens område. Der stilles ikke krav om en bestemt mindste timeløn. Der kan dog være tale om så usædvanlige løn- og ansættelsesvilkår, at kommunen ud fra en omgængelsesbetragtning må nå frem til, at der ikke foreligger tilstrækkelig dokumentation for, at der har været tale om arbejde i et sædvanligt ansættelsesforhold.

Hvis der er tale om arbejde uden fastsat arbejdstid, omregnes indtægten til timer ved brug af en omregningsssats på 119,08 kr. (2016-niveau).

Selvstændig virksomhed kan medregnes i de 225 timer, hvis det dokumenteres, at virksomheden har haft et omfang, der svarer til lønarbejde i mindst 20 timer pr. uge, og den pågældende ægtefælle eller den ugifte person ikke har modtaget hjælp efter aktivlovens § 11, mens virksomheden er drevet.

Perioder, hvor en ægtefælle eller en ugift person ikke har haft reel mulighed for at udnytte sine arbejdsmuligheder, forlænger perioden på 12 kalendermåneder. Perioden på 12 kalendermåneder for både en ægtefælle og for en ugift person forlænges med:

1. Perioder, hvor den pågældende ikke har kunnet arbejde på grund af dokumenteret sygdom.
2. Perioder, hvor den pågældende har haft ret til fravær ved graviditet, barsel eller adoption, jf. § 13, stk. 7, nr. 4, i lov om aktiv socialpolitik.
3. Perioder, hvor den pågældende har modtaget støtte efter lov om social service til pasning af handicappet barn eller døende nærtstående eller efter lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel til pasning af alvorligt sygt barn.
4. Perioder, hvor den pågældende har aftjent værnepligt.
5. Perioder, hvor den pågældendes arbejdsevne har været så begrænset, at vedkommende ikke har kunnet opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked, jf. undtagelsen fra det skærpede rådighedskrav.
6. Perioder, hvor den pågældende har været under ordinær uddannelse eller anden uddannelse eller opkvalificering til uddannelse, hvor der ikke stilles krav om udnyttelse af arbejdsmuligheder, eller hvor den pågældende har modtaget en anden offentlig forsørgelsesydelse, der ikke er betinget af, at vedkommende udnytter sine arbejdsmuligheder.

Perioden på de 12 seneste kalendermåneder forlænges således i en række specifikt angivne tilfælde – herunder med perioder, hvor en ægtefælles eller en ugift persons arbejdsevne har været så begrænset, at den pågældende ikke har kunnet opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked. Der forudsættes her anvendt samme afgrænsning som ved undtagelsen af den personkreds, der ikke er omfattet af 225-timersreglen, jf. afsnit 3.2.

Hvis en forlængelse resulterer i, at der ved opgørelsen af arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder indgår måneder, der ligger mere end 3 år før opgørelsestidspunktet, ses der bort fra sådanne måneder, herunder fra eventuelle arbejdstimer, der ligger inden for de pågældende måneder. Til gengæld får ægtefællen eller den ugifte person tillagt yderligere måneder fremadrettet svarende til antallet af måneder, der er set bort fra, inden for hvilke ægtefællen eller den ugifte person kan opnå arbejdstimer.

3.4 Konsekvens for hjælpen til ægtepar

Hvis begge ægtefæller får beregnet hjælpen på grundlag af voksensats, jf. aktivlovens § 25, stk. 2, nr. 1 og 2, og den ene ægtefælle ikke opfylder kravet om 225 timers ordinært og ustøttet arbejde, bortfalder hjælpen til denne ægtefælle.

Hvis ingen af ægtefællerne opfylder betingelsen om 225 timers ordinært og ustøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder, udbetales der fortsat hjælp til den af ægtefællerne, der er tættest på arbejdsmarkedet. Kommunen skal vurdere, hvilken af ægtefællerne, der er tættest på arbejdsmarkedet, og som fortsat skal have udbetalt hjælp. I denne vurdering kan det tillægges vægt, hvor længe den pågældende har været ledig, og hvilke beskæftigelsesfremmende foranstaltninger den pågældende har deltaget i.

Hvis den anden ægtefælle i mellemtiden får så meget arbejde, at vedkommende opfylder 225 timers kravet, bliver det i stedet denne, der modtager hjælp, og hjælpen til den første ægtefælle bortfalder.

En ægtefælle, hvis uddannelses- eller kontanthjælp er bortfaldet, betragtes som reelt hjemmegående, og har ikke pligt til at være til rådighed/udnytte sine arbejdsmuligheder.

Hvis et ægtepar får beregnet hjælp på grundlag af én voksensats og én lavere sats, vil det være sådan, at hvis det er den ægtefælle, der modtager den lavere sats, der ikke opfylder kravet, bortfalder dennes hjælp. Er det den ægtefælle, der modtager hjælp på voksensats, der ikke opfylder kravet, reduceres dennes hjælp med så stort et beløb, at parret tilsammen modtager et beløb, der svarer til én voksensats.

Hvis begge ægtefæller modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp på en lavere sats, beholder den ægtefælle, der opfylder 225-timerskravet, sin hjælp, og den anden ægtefælles hjælp reduceres med så stort et beløb, at parret tilsammen modtager et beløb, der svarer til én voksensats.

Hvis ingen af ægtefællerne opfylder 225-timerskravet, bortfalder/reduceres hjælpen hos den ægtefælle, der efter kommunens skøn er længst fra arbejdsmarkedet. I alle situationer skal ægteparret modtage et beløb, der tilsammen svarer til én voksensats. Opnår den ægtefælle, der vurderes at være længst fra arbejdsmarkedet, på et tidspunkt 225 timers ordinært og ustøttet arbejde, opnår denne igen ret til hjælp, og i stedet bortfalder/reduceres hjælpen hos den anden ægtefælle.

Ægtefæller, der fortsat modtager (evt. reduceret) hjælp, er undergivet de almindelige rådigheds- og sanktionsregler, dvs. hjælpen kan blive nedsat eller ophøre, hvis personerne afviser tilbud om arbejde eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, udebliver fra samtaler mv. Hjælpen til de pågældende er desuden undergivet de almindelige regler om afhængighed af egen og ægtefælles formue samt fradrag for ansøgers og ægtefælles indtægter.

Et ægtepar, der har fået nedsat hjælpen som følge af 225-timersreglen kan – som efter de nugældende regler om en ægtefælle, der frivilligt har valgt at være hjemmegående – ikke modtage særlig støtte. Derimod vil der ske genberegning af eventuel boligstøtte. Bortfald eller reduktion af hjælpen som følge af 225-timersreglen vil give plads til øget boligstøtte under kontanthjælpsloftet. Endvidere vil der i særlige tilfælde kunne ydes hjælp til enkeltudgifter efter kapitel 10 i aktivloven.

3.5 Konsekvens for hjælpen til ugifte personer

Ugifte personer, der inkl. et eventuelt barsels- eller aktivitetstillæg modtager kontanthjælp eller uddannelseshjælp på voksensats for henholdsvis forsørgere og ikke-forsørgere, vil få reduceret hjælpen med 1.000 kr. pr. måned, hvis de ikke opfylder kravet om 225 timers ordinært og udstøttet arbejde.

Jobparate kontanthjælpsmodtagere under 30 år og uddannelseshjælpsmodtagere under 25 år, der modtager barsels- eller aktivitetstillæg, vil få reduceret hjælpen med 500 kr. pr. måned, hvis de ikke opfylder kravet om 225 timers ordinært og udstøttet arbejde.

Ugifte personer, der modtager uddannelseshjælp på SU-niveau, eller som modtager integrationsydelse, får ikke reduceret hjælpen.

Ændringer i en persons forhold, fx hvis personen ikke længere modtager aktivitetstillæg, og reduktionen i hjælpen som følge heraf fremover skal ske med et andet beløb, får virkning fra den 1. i måneden efter, at ændringen er sket.

Reduktionen af hjælpen for ugifte personer som følge af 225-timersreglen kan ikke blive kompenseret ved en forhøjelse af særlig støtte eller boligstøtte. Ugifte personer, der har fået reduceret hjælpen som følge af 225-timersreglen, kan modtage særlig støtte med det beløb, der ville have været udbetalt, hvis deres hjælp ikke var nedsat. Og hjælp efter aktivloven til ugifte personer indgår i opgørelsen af husstandsindkomsten til brug for beregning af boligstøtte med det beløb, der ville være udbetalt, hvis hjælpen ikke var nedsat som følge af 225-timersreglen. Endelig indgår hjælpen til ugifte personer i beregningen af kontanthjælpsloftet med det beløb, der ville være udbetalt, hvis hjælpen ikke var nedsat som følge af 225-timersreglen. I særlige tilfælde vil der kunne ydes hjælp til enkeltudgifter efter aktivlovens kapitel 10.

3.6 Særlige regler for ægtepar, der modtager integrationsydelse

Integrationsydelsesmodtagere har mulighed for at få et danskstillæg. For at fastholde incitamentet til at lære dansk, kan ægtepar på integrationsydelse bevare et eventuelt danskstillæg.

Ægtepar, hvor en eller begge ægtefæller modtager integrationsydelse, og hvor en eller begge har forsørgelsespligt overfor børn, omfattes først af 225-timersreglen, når de har opnået ret til fuld børne- og ungeydelse, dvs. efter to års bopæl her i riget.

Ægtepar, hvor den ene ægtefælle modtager integrationsydelse, og den anden ægtefælle modtager en anden offentlig forsørgelsesydelse, der ikke er betinget af, at den pågældende udnytter sine arbejdsmuligheder (folkepension, førtidspension, SU, efterløn eller lignende) eller ressourceforløbsydelse under ressourceforløb eller jobafklaringsforløb, omfattes ikke af 225-timersreglen.

3.7 Særlige regler for ægtepar, der modtager bestemte offentlige forsørgelsesydelser mv.

Ægtepar, hvor den ene ægtefælle modtager uddannelses- eller kontanthjælp, og den anden ægtefælle modtager en anden offentlig forsørgelsesydelse, der ikke er betinget af, at den pågældende udnytter sine arbejdsmuligheder (folkepension, førtidspension, SU, efterløn eller lignende) – de såkaldte kombinationsægtepar – omfattes ikke af 225-timersreglen for ægtepar. I stedet betragtes den ægtefælle, der modtager uddannelses- eller kontanthjælp, som ugift i forhold til 225-timersreglen.

Ægtepar, hvor den ene ægtefælle modtager uddannelses- eller kontanthjælp, og den anden ægtefælle modtager ressourceforløbsydelse under ressourceforløb eller jobafklaringsforløb, omfattes heller ikke af 225-timersreglen for ægtepar. I stedet betragtes den ægtefælle, der modtager uddannelses- eller kontanthjælp, som ugift i forhold til 225-timersreglen.

3.8 Kommunernes administration, varsling, rådgivning og vejledning

Forud for rådighedsvurderingen efter de nye regler skal kommunen – på grundlag af retningslinjer udstedt af beskæftigelsesministeren – i god tid sende et varslingsbrev til de ægtefæller og ugifte personer, der står for at blive omfattet af 225-timersreglen. Brevet skal følges op i forbindelse med de følgende samtaler i jobcenteret. Kommunen skal både i varslingsbrevet og ved samtalerne orientere ægtefællen eller den ugifte person om konsekvenserne for ydelsen, hvis ægtefællen eller den ugifte person ikke – når der er modtaget hjælp i sammenlagt et år inden for 3 år – kan dokumentere minimum 225 timers ordinært og udstøttet arbejde indenfor de seneste 12 måneder.

Det kan oplyses, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering i samarbejde med KL vil udarbejde skabeloner til kommunernes varslingsbreve, dvs. tekster, som kommunerne kan vælge at anvende i forbindelse med varslingsbrevene. Styrelsens arbejde hermed kan følges på styrelsens hjemmeside: <http://star.dk/da/Reformer/Jobreform-fase-1-2016.aspx>

For personer, der er i risiko for at blive omfattet af 225-timersreglen, skal kommunen desuden være særlig opmærksom på at støtte borgeren i at få fodfæste på arbejdsmarkedet, herunder sikre, at borgeren får den nødvendige hjælp til at finde mulige arbejdsgivere og søge job. I den forbindelse har kommunen mulighed for at tilbyde borgeren en særlig jobformidler, give tilbud om mentorstøtte mv.

Regler om ovenstående vil blive udstedt i slutningen af marts 2016. Ved fastsættelsen af reglerne vil det blive tilstræbt, at administrationen i videst muligt omfang kan baseres på registeroplysninger.

De oplysninger, som en kommune skal bruge for at kunne tage stilling til, om et ægtepar eller en ugift person har modtaget hjælp i sammenlagt et år inden for 3 år og opfylder kravet om 225 timers ordinært og udstøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder, er oplysninger, som kommunen i vidt omfang allerede vil være i besiddelse af. Fx må kommunen forudsættes i langt de fleste tilfælde allerede at være i besiddelse af oplysninger til brug for vurdering af opfyldelsen af arbejdskravet på 225 timer. Det følger således af de almindelige betingelser for at modtage hjælp, at ægtefællerne eller personen har pligt til at give oplysning om alle indtægter, der – bortset fra et beskæftigelsesfradrag pr. arbejdstime – skal trækkes fra i hjælpen, jf. aktivlovens §§ 30-31. Falder hjælpen væk til en ægtefælle, er der stadig pligt til at give oplysninger om begge ægtefællers indtægter mv., idet den anden ægtefælles ret til hjælp fortsat er undergivet de almindelige betingelser om bl.a. fradrag for egen og ægtefællens indtægt.

Har et ægtepar eller en ugift person haft ordinær beskæftigelse og lønindtægter i en periode, hvor der er modtaget hjælp, uden at oplyse det til kommunen, skal kommunen undersøge, om der er grundlag for at nedsætte hjælpen og kræve hjælpen tilbagebetalt efter reglerne i aktivlovens §§ 42-43 og § 91.

3.9 Ikrafttræden og overgangsregler

225-timersreglen træder i kraft den 1. april 2016, dog således at der for perioden 1. april 2016 og frem til 31. marts 2017 gælder følgende overgangsordning:

- Kommunen kan tidligst pr. 1. oktober 2016 lade hjælpen nedsætte eller bortfalde som følge af 225-timersreglen.
- I perioden fra 1. oktober 2016 til den 31. marts 2017 nedsættes eller bortfalder hjælpen, hvis ægteparret eller den ugifte person har modtaget hjælp i sammenlagt et år indenfor 3 år, og de ikke har haft 113 timers ordinært og udstøttet arbejde inden for de seneste 6 kalendermåneder.

En ægtefælle eller en ugift person, hvis hjælp pr. 1. oktober 2016 eller senere bortfalder eller reduceres efter de nye regler, får efter forslaget igen ret til almindelig hjælp, når den pågældende kan dokumentere 225 timers ordinært og ustøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder. Alle 225 timer skal ligge efter det tidspunkt, hvor hjælpen bortfaldt eller blev reduceret.

Kravet til ægtefæller og ugifte personer om, at de hver skal have haft 225 timers ordinært og ustøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder, får således fuld virkning fra den 1. april 2017. Det gælder både ved vurderingen af, om hjælpen skal bortfalde eller reduceres, og ved vurderingen af, om en ægtefælle eller ugift person igen har ret til almindelig hjælp.

4. Ferie

Retten til ferie for uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere og revalidender ændres fra 5 til 4 uger. Endvidere er der indført en begrænsning på den enkelte ferieperiodes længde, således at den højst kan vare 2 uger.

Der er ikke ændret ved betingelserne for at opnå ret til ferie med en ydelse, og der er heller ikke ændret ved de øvrige betingelser, der gælder for uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere og revalidenders afholdelse af ferien.

Det betyder bl.a., at retten til ferie fortsat kan opnås af personer, der i 12 sammenhængende måneder har modtaget uddannelses- eller kontanthjælp, eller har deltaget i særligt tilrettelagte projekter efter kapitel 10 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller tilbud efter kapitel 11 i samme lov, og at den ferie, der er opnået ret til, fortsat skal afholdes i de følgende 12 måneder, efter retten til ferien er opnået.

Der gælder en overgangsregel for personer, der ved lovens ikrafttræden den 1. april 2016 har opnået ret til 5 ugers ferie, som betyder, at de pågældende personer bevarer retten til at holde de 5 ugers ferie, dog således at ferie, der er afholdt ved lovens ikrafttræden, indgår i de 5 ugers ferie. For den ferie, der er opnået ret til – men som ikke er afholdt – ved lovens ikrafttræden, gælder, at den enkelte ferieperiode maksimalt kan vare 2 uger, medmindre modtageren af uddannelses- eller kontanthjælp eller revalidenden forud for lovens ikrafttræden har indgået aftale med kommunen om, at de kan afholde ferie i en periode på mere end 2 uger.

Det bemærkes, at reglerne for ferie til personer, der deltager i ressourceforløb eller jobafklaringsforløb med ressourceforløbsydelse *ikke* er blevet ændret.